

မေယိယသုတ်

အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရင့်ကျက်စေတတ်သောတရား

(ဝိမုတ္တိပရိပါစနိယတရား(၁၅)ပါး)

သဒ္ဓါ ၊ ဝီရိယ ၊ သတိ ၊ သမာဓိ ၊ ပညာ ဣန္ဒြေငါးပါးကို မူတည်ထားသည်။

သဒ္ဓါနှင့် ပတ်သက်၍ (၃) ပါး

- ၁။ သဒ္ဓါတရားမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။
- ၂။ သဒ္ဓါတရားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပေါင်းသင်းခြင်း။
- ၃။ သဒ္ဓါတရားဖြစ်စေတတ်သောတရားတို့ကို နာယူလေ့လာဆွေးနွေးခြင်း။

ဝီရိယနှင့် ပတ်သက်၍ (၃) ပါး

- ၁။ ဖျင်းရိသည့် ဝီရိယမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။
- ၂။ လုံ့လဝီရိယရှိသူကို ပေါင်းသင်းခြင်း။
- ၃။ ဝီရိယကို ဖြစ်စေတတ်သော တရားတို့ကို နာယူလေ့လာခြင်း။

သတိနှင့် ပတ်သက်၍ (၃) ပါး

- ၁။ သတိလက်လွတ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။
- ၂။ သတိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပေါင်းသင်းခြင်း။
- ၃။ သတိကိုဖြစ်စေတတ်သော တရားတို့ကို နာယူလေ့လာခြင်း။

သမာဓိနှင့် ပတ်သက်၍ (၃) ပါး

- ၁။ စိတ်ပျံ့နေသော ဥဒ္ဓစ္စပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။
- ၂။ စိတ်တည်ကြည်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပေါင်းသင်းခြင်း။
- ၃။ သမာဓိကိုဖြစ်စေတတ်သော တရားတို့ကို နာယူလေ့လာခြင်း။

ပညာနှင့် ပတ်သက်၍ (၃) ပါး

- ၁။ ဉာဏ်ပညာမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။
- ၂။ ဉာဏ်ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပေါင်းသင်းခြင်း။
- ၃။ ဉာဏ်ပညာကို ဖြစ်စေတတ်သော တရားတို့ကို နာယူလေ့လာခြင်း။ (ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂ၊ ၁၉၈)

ဝိမုတ္တိပရိပါစနိယတရား (၁၅)ပါး

သဒ္ဓါ ၊ ဝီရိယ ၊ သတိ ၊ သမာဓိ ၊ ပညာ (၅)ပါး

အနိစ္စသညာ၊ ဒုက္ခသညာ၊ အနတ္တသညာ၊ ပဟာနသညာ၊ ဝိရာဂသညာ (၅)ပါး

၁။ မိတ်ဆွေကောင်းနှင့်ပေါင်းသင်းရခြင်း။

၂။ သီလနှင့်ပြည့်စုံရခြင်း။

၃။ ကိလေသာကိုခေါင်းပါးသည့် စကားဆယ်ပါးတို့ကို လွယ်ကူစွာရခြင်း။

၄။ လုံ့လဝီရိယရှိခြင်း။

၅။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း = ငါးပါး

တိုတွင် အရှင်မေဃိယ၏ အဇ္ဈာသယနှင့် လိုက်လျောသော နောက်ဆုံးငါးပါးကိုသာ ဤသုတ်၌ ဟော၏။

စေတောဝိမုတ္တိ = စိတ်၏ကိလေသာမှလွတ်မြောက်ရန်အကြောင်း(၅)မျိုး

- * ၁။ ကောင်းသောဆရာ မိတ်ဆွေမှာ မှန်စွာရှိပါစေ။
- * ၂။ သီလပြည့်စုံ ကိုယ်ကျင့်ဂုဏ် သက်လုံပြည့်စုံစေ။
- * ၃။ ကိလေနည်းရာ စကားမှာ လွယ်စွာရပါစေ။
- * ၄။ ကိုယ်စိတ်ဖွဲသန် လုံ့လမှန် ဧကန်ရှိပါစေ။
- * ၅။ ရုပ် နာမ်အစဉ် ဖြစ်ပျက်မြင် ဉာဏ်လျှင်ပြည့်စုံစေ။
  - * ဤငါးရပ်မူ ပြည့်စုံသူ အပူများမှ လွတ်နိုင်ပေ။
    - လောဘကိုပယ်ဖို့ အသုဘ(၁၀)ပါး (အသုဘဆယ်ပါး၊ ကာယဂတာသတိ) ကိုရှုရမည်။
    - ဒေါသကိုပယ်ဖို့ မေတ္တာတရားကို ရှုရမည်။
    - မိစ္ဆာဝိတက်ကိုဖြတ်တောက်ဖို့ အာနာပါနဿတိကို ရှုရမည်။

- မာန်မာန်ကို ပယ်ဖျောက်ဖို့ အနိစ္စသညာကို ရှုရမည်။

(အနိစ္စကိုမြင်အောင် ဝိပဿနာရှုရမည်)

အနိစ္စသညာရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား အနတ္တသညာသည် ခိုင်မြဲစွာတည်၏။

အနိစ္စမြင်လျှင် ဒုက္ခ အနတ္တလည်းမြင်၏။

ဒုက္ခမြင်လျှင် အနိစ္စ အနတ္တလည်းမြင်၏။

ထို့ကြောင့် အနိစ္စသညာသည် လွယ်ကူစွာ မြင်လွယ်၏။

အနိစ္စကိုမြင်အောင် ပထမရှုပါ။

အနိစ္စမြင်လျှင် အနတ္တမြင်၏။

အနတ္တသညာရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤမျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ငါဟူသောမာန်ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်ခြင်းဟူသော နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်၏။

ဝိတက်(၉)ပါး

ကြမ်းကြုတ်သော ဝိတက်(၃)ပါး

သိမ်မွေ့နုညံ့သော ဝိတက်(၆)ပါး ပေါင်း (၉)ပါး

ကြမ်းကြုတ်သော အကြမ်းစား ဝိတက် (၃)ပါး

၁။ ကာမဝိတက်

၂။ ဗျာပါဒဝိတက်

၃။ ဝိဟိံသာဝိတက်

သိမ်မွေ့သော အနုစားဝိတက် (၆)ပါး

(၁) ဉာတိဝိတက် = ဆွေမျိုးသားချင်းနှင့် ဆက်စပ်သောတွေးမှု။

(၂) ဇနပဒဝိတက် = တိုင်းပြည် မြို့ရွာနှင့် ဆက်စပ်သောတွေးမှု။

(၃) အမရာဝိတက် = မသေဖို့ရာအတွက် တွေးတောမှု၊

- သေခြင်းကင်းပြီး ချမ်းသာဖို့အတွက်ဟု ယူဆပြီး ပင်ပန်းဆင်းရဲစွာကျင့်အပ်သော အကျင့်နှင့် ဆက်စပ်သောတွေးမှု။

- နတ်ပြည်ဖြစ်ဖို့ရာအတွက်ဟု ယူဆပြီး ပင်ပန်းဆင်းရဲစွာကျင့်အပ်သော အကျင့်နှင့် ဆက်စပ်သောတွေးမှု။
- တဖက်သတ် မရပ်တည်နိုင်သဖြင့် အမရမည်သောငါးလို မပြတ်မသား ရှောင်လွှဲတတ် ငြင်းပယ်တတ်သော ဝိတက်၊
- အမရာဝိက္ခေပဒိဋ္ဌိ = ဆုံးဖြတ်ချက် မချနိုင်သဖြင့် မပြတ်သားသော အယူဝါဒနှင့်တကွဖြစ်သော ဝိတက်။

(တောင်စဉ်ရေမရ၊ တွေးချင်ရာတွေး၊ ရောက်ချင်ရာရောက်နေသော အတွေး)

(၄) ပရာနုဒယတာပဋိသံယုတ္တဝိတက် = သူတစ်ပါးကို သနားသဖြင့် ကူညီပေးလိုမှုကို စဉ်းစား တွေးတောခြင်း။(မိမိကို သူတစ်ပါးက သနားပြီး ကူညီပေးချင်အောင် စဉ်းစားတွေးတောခြင်း)

(၅) လာဘသက္ကာရသိလောကပဋိသံယုတ္တဝိတက် = ပစ္စည်း လာဘ် လာဘရမှုရှိသလေး စာမှု၊ နာမည်ကျော်ကြားမှုတို့နှင့် ဆက်စပ်သောတွေးတောမှု။

(၆) အနုဝိညတ္တိပဋိသံယုတ္တဝိတက် = မိမိအပေါ် သူတစ်ပါးက အထင်မသေးစေလိုသော တွေးတောမှု။ (စူဠနိဒ္ဒေသ၊ ၁၆၀)

စိတ်သည် တွေးတောနေသော ဝိတက်(၉)ပါးတို့သို့ အစဉ်တစိုက်နောက်ကလိုက်၏။ ။